

**THE EFFECTIVENESS OF A HEALTH EDUCATION PROGRAM
FOR BLOOD SUGAR CONTROL AMONG DIABETES MELLITUS
TYPE II PATIENTS ATTENDING KHAOJETLOOK,
PRIMARY CARE UNIT IN TABKHOR DISTRICT,
PICHIT PROVINCE**

ADISAI SRITHONG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2006

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน
หน่วยบริการปฐมภูมิ สถานีอนามัยตำบลเขาเจ็ดยอด อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร (THE EFFECTIVENESS
OF A HEALTH EDUCATION PROGRAM FOR BLOOD SUGAR CONTROL AMONG DIABETES
MELLITUS TYPE II PATIENTS ATTENDING KHAOJETLOOK, PRIMARY CARE UNIT IN
TABKHORDISTRICT, PICHIT PROVINCE)

อดิษฐ์ ศรีทอง 4437134 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ;

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : บุญบา สงวนประสิทธิ์, Ph.D., ชุติมา ศิริกุลชยานนท์ พ.บ., ธาราดล
เก่งการพิช, M.A.,

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจการป้องกันโรคร่วมกับ
กระบวนการกลุ่ม เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการปฏิบัติตนด้านการควบคุมอาหารและการออกกำลังกาย
ของผู้ป่วยเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน จำนวน 60 คน
โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจากหน่วยบริการปฐมภูมิสถานีอนามัยตำบลเขาเจ็ดยอด อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร
จำนวน 30 คน และกลุ่มเปรียบเทียบจากโรงพยาบาลทับคล้อ จังหวัดพิจิตร จำนวน 30 คน รวบรวมข้อมูล
โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และผลการตรวจค่าระดับน้ำตาลในเลือดก่อนอาหารเช้า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิง
พรรณนา แจกแจงความถี่ ร้อยละ มัชฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square test Paired t-test
และสถิติ Independent t-test

ผลการวิจัยพบว่า ในระยะติดตามผลการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีการ
เปลี่ยนแปลงด้านความรู้ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของภาวะแทรกซ้อนจากเบาหวาน การรับรู้ความรุนแรงของ
ภาวะแทรกซ้อนจากเบาหวาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ ความคาดหวังใน
ความสามารถตนเองต่อการปฏิบัติด้านการควบคุมอาหารและการออกกำลังกาย การรับรู้ประสิทธิผลการ
ปฏิบัติ และการมีพฤติกรรมการปฏิบัติด้านการควบคุมอาหารและการออกกำลังกาย ไปในทางที่ดีขึ้นกว่า
แต่ก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าระดับน้ำตาลในเลือดก่อน
อาหารเช้า พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับน้ำตาลในเลือดก่อนอาหารเช้าลดลงมากกว่าก่อนการทดลองและ
ลดลงมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมถึงดัชนีมวลกายที่ค่าเฉลี่ยในกลุ่มทดลอง
ลดลงมากกว่าในกลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการจัด
โปรแกรมสุขศึกษา น่าจะมีผลทำให้ผู้ป่วยเบาหวานเชื่อมั่นในตนเองควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดและดัชนี
มวลกายให้อยู่ใกล้เคียงระดับปกติได้ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยบริการปฐมภูมิอื่นได้

THE EFFECTIVENESS OF A HEALTH EDUCATION PROGRAM FOR BLOOD SUGAR CONTROL AMONG DIABETES MELLITUS TYPE II PATIENTS ATTENDING KHAOJETLOOK, PRIMARY CARE UNIT IN TABKHORDISTRICT, PICHIT PROVINCE

ADISAI SRITHONG 4437134 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS: BOOSABA SANGUANPRASIT, Ph.D., THARADOL KENGGANPANICH, M.A. CHUTIMA SIRIKULCHAYANONTA, M.D.

ABSTRACT

This quasi-experimental research applied protection motivation theory and group process to modifying the behavior of diabetes mellitus type II patients regarding dietary control and physical exercise. The study sample consisted of 60 noninsulin dependent diabetes mellitus patients. The experimental group consisted of 30 diabetic patients attending the primary care unit, Khaojetlook, Tabklor District, Pichit Province, while the comparison group consisted of 30 diabetic patients attending Tabklor Hospital, Pichit Province. The data were collected by using an interviewing schedule and the results of fasting plasma glucose tests. The data analysis was done by using descriptive statistics with regard to frequency distribution, percentage, median, arithmetic mean, standard deviation, Chi-square test, Paired t-test, and Independent t-test.

The result of the study showed that during the follow-up period, no significant difference was found between the experimental and the comparison groups as regards to knowledge, perceived probability of diabetic complications, and perceived severity of diabetic complications, while significant higher scores were found in the experimental group with regard to perceived self-efficacy in practicing dietary control and physical exercise, perceived response efficacy, and practices regarding dietary control and physical exercise, measured at the end of the experimentation, comparing with the scores measured before the experimentation and with the comparison group. It was found that blood sugar levels among the experimental group was reduced significantly at the end of the experiment. However the blood sugar levels between the experimental and the comparison groups were not significantly different in the follow-up period due to the fact that the comparison group had significantly lower level of blood sugar at the beginning of the experimental. The average score of Body Mass Index among the experimental group was not significantly different form that of the comparison group, both at the beginning and after the follow-up period. According to the result of this study, it was seen that the health education program was effective in helping diabetes mellitus Type II patients gain more confidence in controlling blood sugar and maintaining Body Mass Index at a normal level. So this type of program can be applied in other primary care units.

KEY WORDS: PROTECTION MOTIVATION THEORY / DIABETES MELLITUS TYPE II PATIENT / GROUP PROCESS

172 pp.